

GEHEUGENVERLIES, VIRTUAL REALITY, MENSENETERS EN ONDERGRONDS VERZET

Bijzondere verhalen voor jongeren in de onder- en bovenbouw

Lara Avery. (2017). *Het geheugenboek*. Amsterdam: Luitingh-Sijthoff. Isbn 978 90 245 7405 6, € 19,99, 383 blz.

Jan Heerze. (2017). *Gevaarlijk geheim*. Amsterdam: Leopold. Isbn 978 90 258 7218 2, € 14,99, 156 blz.

Ursula Poznanski. (2017). *Layers*. Rotterdam: Lemniscaat. Isbn 978 90 477 0868 1, € 19,95, 368 blz.

Ransom Riggs. (2017). *Bijzondere vertelsels*. Hasselt: Clavis. Isbn 978 90 448 2963 1, € 19,95, 211 blz.

Twee prachtige youngadultrromans, boeken voor leerlingen in de bovenbouw. *Het geheugenboek* van de Amerikaanse Lara Avery, een ijzersterk verhaal waarbij zelfs de meest nuchtere lezer het gegarandeerd niet drooghoudt. En Poznanski, de schrijfster van het memorabele *Erebos*, laat weer eens van zich horen met een beklemmend verhaal over virtual reality.

De liefhebbers – en dat zijn er velen – van *De bijzondere kinderen van mevrouw Peregrine* kunnen hun hart ophalen met een tiental absurde sprookjes van meesterverteller Ransom Riggs. Jan Heerze tot slot houdt het verleden levend met een

historisch relaas over het ondergrondse verzet tegen de Duitsers in de jaren veertig van de vorige eeuw, waarbij, tegen de heersende opvattingen in, niet alleen volwassenen betrokken waren.

Niemann-Pick Type C

Sammie McCoy, zeventien jaar oud, weet precies wat ze wil: met de hoogste cijfers haar eindexamen halen en het kleine plaatsje in de VS waar ze woont voorgoed de rug toekeren. Maar het mag niet zo zijn. Ze hoort dat ze Niemann-Pick Type C heeft, een zeldzame aandoening die haar hersenfuncties, motorische functies, geheugen en stofwisseling aantast. De ziekte zal onvermijdelijk geleidelijk al haar herinneringen stelen tot ze overlijdt. Een remedie, een medicijn om te genezen, bestaat niet. Zo wordt het geheugenboek geboren. Sammie neemt zich voor om alle gebeurtenissen, belevenissen, maar ook al haar dromen toe te vertrouwen aan het papier. Want ze weet dat ze het zich op een dag niet zal herinneren.

Zonder valse emoties, maar steeds recht uit het hart vertelt Sammie McCoy over haar veel te korte leven. Over de mensen die haar dierbaar zijn. Over de grappige en minder leuke momenten. Over het ziek zijn. Over haar toekomst-dromen. De wetenschap dat er voor haar

geen later is, maakt het verhaal heftig, grijpt je voortdurend naar de strot. Kortom, *Het geheugenboek* van Lara Avery is een hartverscheurend, tragisch verhaal dat niemand onberoerd laat.

Visionar

De zeventienjarige Dorian is van huis weggelopen en leeft sindsdien een uitzichtloos bestaan. Het leven op straat gaat hem eigenlijk prima af – tot hij op een ochtend wakker wordt naast een vermoorde zwerver! Dorian kan zich met de beste wil van de wereld niet herinneren wat er is gebeurd en hij slaat op de vlucht. Een aardige welzijnswerker ontfermt zich over hem en neemt hem op in een leefgemeenschap, een toevluchtsoord ook voor andere ontspoorde jongeren. Hij geeft hem kleding, eten, onderwijs én houdt hem voor de politie verborgen. Dorian leert er Stella kennen en hij wordt op slag verliefd. De enige tegenprestatie die van Dorian gevraagd wordt, is het afleveren van goed verzegelde relatiegeschenken. Het lijkt een geweldige deal, totdat Dorian na een onverwacht incident een van de pakketjes zelf houdt. Het pakje bevat een Visionar, een soort Googlebril. De bril biedt de drager een poort naar een virtuele wereld, een wereld die als een laag

over de werkelijkheid heen is gelegd. Vanaf dat moment is Dorian zijn leven niet meer zeker en is hij genooddaakt opnieuw te vluchten.

Layers van de Oostenrijkse Ursula Poznanski is een knap geconstrueerde youngadultrroman. Poznanski slaagt er op kundige wijze in de spanning die voortkomt uit de verhaalgebeurtenissen samen te brengen met de psychologische spanning zoals die continu aanwezig is in het hoofd van de hoofdpersoon Dorian. Dat maakt *Layers* tot een uiterst beklemmende geschiedenis met een opmerkelijk plot.

Vertelsels

Ransom Riggs schreef de trilogie over *De bijzondere kinderen*, inmiddels ook verteld door Tim Burton. In *Bijzondere vertelsels*, samengesteld en van aantekeningen voorzien door Millard Nullings, onzichtbare leerling van mevrouw Peregrine en onderzoeker van alles wat bijzonder is, staan tien prachtig geïllustreerde verhalen die – zoals we dat van Riggs meer dan gewend zijn – grenzen aan het absurde. ‘Elk verhaal een mengeling van geschiedenis, verzonnen feiten en morele lessen voor bijzondere kinderen.’ Daar is bijvoorbeeld het verhaal over de welgestelde, loffelijke kannibalen, menseneters

die ledematen als een ware delicatessie beschouwen. Ze halen de bescheiden inwoners van het moerasdorp Swampmuck over om voor goed geld alle lichaamsdelen die ze kunnen missen te amputeren en af te staan. Iedereen bezwijkt voor de verleiding, stopt met het oogsten van moeraskruid en de huizen in Swampmuck worden almaar groter en luxer. Bijna iedereen... Alleen boer Hayworth blijft zichzelf, tevreden met wat hij heeft. De moraal van het verhaal lijkt meer dan duidelijk.

Tja, je moet er maar opkomen. Leuk is het wel. Of om de fictieve samensteller Nullings aan te halen: ‘Geniet van deze Vertelsels – het liefst op een koude avond voor een knisperend haardvuur, met een snurkende grimbeer aan je voeten – maar vergeet niet dat ze vertrouwelijk zijn, en als je ze hardop voorleest (wat ik ten zeerste aanraad), zorg er dan voor dat je publiek bijzonder is.’

Zeer de moeite waard voor leerlingen van alle leeftijden, ook zij die wat meer aansporing nodig hebben om eens een boek te pakken.

Gevaarlijk geheim

September 1942. Ward brengt illegale krantjes rond voor zijn broer, die in het verzet zit. Als hij ontdekt hoeveel gevaar

hij loopt, vraagt hij Minke mee. Een jongen en een meisje samen zijn immers minder verdacht. Wards broer moet onderduiken. Klasgenoten verdwijnen. Een joodse vriendin is in gevaar. De oorlog komt steeds dichterbij. En Minke... Zij komt ook steeds dichterbij. Maar kun je wel verliefd zijn als er om je heen zo veel gevaar dreigt?

Schrijver Jan Heerze deed onderzoek naar de geschiedenis van een school in oorlogstijd en ontdekte dat de scholieren een actieve rol speelden in het ondergrondse verzet. Zij zorgden voor onderduikers, brachten illegale krantjes rond en hielpen bij het verbergen van joodse kinderen. De gebeurtenissen en personages in *Gevaarlijk geheim* zijn weliswaar verzonnen, maar liggen dicht bij de werkelijkheid.

Gevaarlijk geheim is een onderhoudend verhaal dat een boeiende inkijk geeft in het verzet ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Heel geschikt voor de jongere liefhebbers van historische verhalen, met name ook voor leerlingen met wat minder leeservaring. ■

Rob van Veen

Voor meer informatie over deze maar ook andere boeken, ga naar <www.eenboekjeopen.nl>.